

3. EL NEM SZÁMOLHATÓ KÖLTSÉG /PROJEKT (WORLD CAFÉ TABLE 1)

➤ **A projekthez nem kapcsolódó kiadások**

A meglévő épületek energetikai felújítására irányuló támogatási program pályázati felhívásaira vonatkozó nemzeti jogosultsági szabályok kimondják, hogy csak a program energetikai célkitűzéseinek eléréséhez szükséges költségek számolhatók el, és a támogatási szerződés részletesen meghatározta a munkálatokhoz kapcsolódó konkrét elszámolható költségeket. Az erkélyeken és udvarokon végzett beavatkozásokkal, az esővízcsövekkel, a televíziós hálózattal és antennákkal, a hulladékgazdálkodással, az egészségügyi és biztonsági tevékenységekkel, valamint a minőségellenőrzéssel kapcsolatos költségek viszont hitelesítésre kerültek, annak ellenére, hogy nem voltak elszámolhatóak.

➤ **támogatásra jogosult területen kívül végzett tevékenységek**

(a megvalósítás és fenntartás helyére vonatkozó alátámasztás hiánya)

A pályázati felhívás szerint csak egy meghatározott régióban (területen) található, ott működő és fenntartott projektek voltak támogathatóak. A felhívás azt is meghatározta, hogy az eszközök (jelen esetben egy szoftver) aktiválásának szerepelnie kellett a jogosult (fiók)telep számviteli nyilvántartásaiban a megvalósítás helyének beazonosíthatóságához. A kedvezményezett (amely egy másik régióban található) ezt nem tette meg (a fióktelephez nem hoztak létre költséghelyet a számviteli rendszerében). A kedvezményezett azzal érvelt, hogy nem lehetséges egy felhőalapú szoftvert egy konkrét fizikai helyszínhez aktiválni. A számviteli standardok alapján azonban az eszközök aktiválása bármely fizikailag létező költséghelyen lehetséges, függetlenül azok nem fizikai formájától.

Ezenkívül a cég fióktelepének bérleti szerződésének módosítását még nem írták alá, hogy annak a hatálya a teljes fenntartási időszakra vonatkozzon. Arra sem volt bizonyíték, hogy a tényleges szoftverkarbantartást és annak üzemeltetését (helpdesk, szoftverfrissítések) a támogatható programterületen található (fióktelepen/bérelt) irodájában végezték-e a kedvezményezettnek. Ez különösen azért fontos, mert a beszerzett felhőalapú szoftver nincs helyi eszközre telepítve, hanem távoli szerverekről, interneten keresztül is bárhol elérhető.

➤ **Nem jogosult projekt – a felhívás kizárási kritériuma az újraértékelést követően beállt**

Az Irányító Hatóság (továbbiakban: IH) olyan projektet választott ki, ahol a felhívás egy kötelezően elérendő minimumcél (ebben az esetben 9500 csatlakozást) határozott meg kizárási kritériumként („előzetes értékelési kritérium”), és a pályázók magasabb vállalásai e célérték felett közvetlen hatással voltak a legtöbb értékelési kritériumra. A projekt befejezése után 7 hónappal a kedvezményezett kérte a célérték csökkentését (ebben az esetben 9000 csatlakozásra) a minimális célérték (9500 csatlakozás, amelyet a felhívás kizárási kritériumként írt elő) alá. A módosítást az IH elfogadta. Az IH ezen túlmenően újraértékelte a projektet és támogathatónak nyilvánította, annak ellenére, hogy azt el kellett volna utasítania. A kedvezményezett már nem felelt meg a kizárási kritériumnak, és a projekt minimális célértékének. A projekt fizikai befejezési dátuma utáni megváltoztatása diszkrimináló hatást jelentett a többi potenciális projektjavaslattal szemben, akik hatékonyabb szolgáltatásokat nyújthattak volna, ha az új feltételek ismertek lettek volna

számkra a pályázatuk benyújtása előtt. Az IH ráadásul nem is értékelte újra az ő projektjavaslatukat, miután a hivatkozott pályázónál ezt megtette. (fordítótól: és nála alacsonyabb indikátorszintet határozott meg az eredeti felhívásban szereplőhöz képest).

Ezenkívül sem az Irányító Hatóságnak, sem a kedvezményezettnek nem volt jogalapja ezen változtatások végrehajtására, mivel a nemzeti jog nem teszi lehetővé a felhívás kizárási/értékelési kritériumnak minősülő technikai specifikációinak módosítását a kiválasztási eljárás befejezése után (még akkor sem, ha a projekt befejezése után a célértéket „gazdaságilag irracionálisnak” tekintik). Az újraértékelés az általános csoportmentességi rendeletnek (GBER) sem felelt meg, amely előírja, hogy a támogatható kedvezményezett, valamint a támogatás összegét nyílt, átlátható, megkülönböztetésmentes és technikailag semleges versenytárgyalás alapján kell meghatározni.

Az audit hatóság (továbbiakban: AH) sajnos nem ellenőrizte, hogy az újraértékelést (a projekt jelentős változásai, nevezetesen a projektmutatók és a projekt összköltsége alapján) megfelelően végezték-e el, és nem állapította meg, hogy az újraértékelés után a projekt nem felelt meg a felhívásban meghatározott kizárási kritériumnak.

➤ **Nem támogatható projekt: Az összeférhetetlenség és a pályázati szabályok be nem tartása**

A művelet célja új diagnosztikai módszerek fejlesztése volt az instabil artériás plakkok (lerakódások) kimutatására. A tervezett kimenet két prototípus volt. A felhívással összhangban két független szakértőnek kellett validálnia a projekt kimeneteit és megbizonyosodnia a projekt célkitűzéseinek teljesüléséről. Az egyik szakértőt a kedvezményezett, a másikat az Irányító Hatóság jelölte. A kedvezményezett egy nyilatkozatot írt alá, amelyben kijelentette, hogy nincs személyes, szakmai vagy egyéb hasonló kapcsolata a javasolt szakértővel. Az ellenőrzés azonban feltárta, hogy a szakértő a projektcsapattal közösen publikált egy orvosi cikket, amelyben a projekttel kapcsolatban megszerzett szakértelmet hasznosították. Továbbá a szakértőt a projekt kezdeti szakaszában a megvalósító csapat tagjaként jelölték meg. Mindazonáltal az került megállapításra, hogy a szakértő nem vett részt a projekt megvalósításában, mivel nem találtak a szakértő és a kedvezményezett között létrejött munkaszerződést az ellenőrök. Megállapították, hogy a szakértő nem volt független, mivel személyes kapcsolatban állt a projektcsapat tagjaival, és személyes érdeke fűződött a projekt kimeneteinek validálásához.

Továbbá a szakértői jelentésnek két változata létezett. Az első változat 2021. április 30-i keltezésű volt, amelyet később az IH visszaküldött a kedvezményezettnek további kidolgozásra. A második és végleges változat 2021. július 1-jei keltezésű volt. Ezért a 2021. április 30-i kezdeti szakértői értékelés nem volt megfelelő, és az IH nem fogadta el azt. A pályázati felhívás szabályai szerint a kedvezményezettnek be kellett volna nyújtania az IH-nak az összes alátámasztó dokumentációt, beleértve a kedvezményezett szakértőjének értékelését is. Csak ezt követően jelölhette volna ki az IH a saját szakértőjét, és bocsáthatta volna rendelkezésére a kedvezményezett által benyújtott összes dokumentációt. A kedvezményezett szakértőjének végső értékelése azonban 2021. július 1-i, az IH szakértőjének az értékelése pedig 2021. június 18-i keltezésű volt. Az ellenőrök megállapították, hogy a projekt outputjait nem a felhívás szabályaival összhangban validálták, és a projektet nem támogathatónak minősítették.

➤ **A projekt részben nem valósult meg: Az informatikai rendszer és az informatikai platform nem működőképes**

A projekt célja többek között a tanulmányi és irányítási folyamatok minőségének javítása volt az egyetemi informatikai irányítási rendszerek megvalósítása és módosítása révén. Az ellenőrzött projekttel párhuzamosan a kedvezményezett egy kiegészítő projektet is végrehajtott, amely ugyanazon informatikai egyetemi irányítási rendszerek fejlesztésével kapcsolatos két feladatot fedett le.

A két projekt közötti hasonlóságokat főként az okozta, hogy az ECA auditorai által elvégzett, a kettős finanszírozás kockázatának összefüggésében elemzett feladatok/mérőföldkövek átfedésben voltak egymással.

Bár az ellenőrzött projekt célja az informatikai rendszerek megvalósítása és a felhasználók számára való elérhetővé tétele volt, az ECA helyszíni ellenőrzése során kiderült, hogy az informatikai rendszerek a valós környezetben nem működtek, és korlátozott (hamis) adatokkal voltak kitöltve. Érdemes megemlíteni, hogy a projekt 2023 decemberében zárult le, és az ECA 2025 januárjában látogatta meg a kedvezményezettet. Ezenkívül az ECA úgy döntött, hogy az informatikai rendszerek kialakításáért felelős informatikai szakemberek költségei nem támogatható költségnek minősülnek, mivel a rendszerek nem működtek. Válaszukban a tagállami hatóságok megerősítették álláspontjukat, miszerint az informatikai rendszereket a támogatási megállapodásnak megfelelően szállították le, és az adatmigráció nem része a projektnek, hanem külön folyamatként kell kezelni.

Az ECA nem értett egyet a kedvezményezett azon értékelésével, hogy a projekt fizikailag megvalósult (lezárult), és az „Az oktatási folyamat irányításában változtatásokat végrehajtó egyetemek száma” eredménymutató teljes mértékben megvalósult. Az ECA szerint a rendszerek pusztán létezése az programozást megelőző változatukban nem teljesítette a projekt pályázatában és a támogatási megállapodásban meghatározott célkitűzéseket. A Bizottság szolgálatai egyetértenek a ECA végső értékelésével.

4. NEM JOGOSULT KEDVEZMÉNYEZETTEK KÖRE ÉS SÉRÜLT ELLENŐRZÉSI NYOMVONAL (WORLD CAFÉ TABLE 2)

➤ Kedvezményezetti jogosultság – 1. sz. eset

A projekt az „Access to Employment” (A2E) program keretében valósult meg. Ez a program foglalkoztatási támogatást nyújt a vállalkozásoknak, hogy ösztönözze a leginkább hátrányos helyzetű álláskeresőket és munkanélküli személyek foglalkoztatását. A kedvezményezettel kötött támogatási megállapodás egy ilyen státuszú személy (C.A.) alkalmazására vonatkozott.

A foglalkoztatni kívánt személy a szabályozó szerint „bármely olyan személy lehet, aki az elmúlt 12 hónapban munkanélküli/inaktív volt, és ezalatt nem vett részt vállalkozásnál szakmai gyakorlaton, és a 3–5. kategória egyikébe tartozik”. A Bizottság ellenőrei megállapították, hogy a foglalkoztatni kívánt személy a megelőző 3 hónapban (2021.6.7-től 2021.8.27-ig) munkatapasztalat-szerzési programban vett részt, ezért nem volt jogosult a program által nyújtott támogatásra, mivel gyakorlati képzést kapott munkahelyi környezetben, így díjazásban is részesült. Ezt a tényt mintás ellenőrzés során az AH nem észlelte. Az AH ellenőrzési mintájában szereplő szabálytalanság pénzügyi korrekcióját a 2022/2023-as számviteli időszakra vonatkozóan számszerűsítették, és azt a 2022/2023-as számviteli évre vonatkozó újraszámított TER/RTER-be építették be.

➤ Kedvezményezetti jogosultság – 2. sz. eset

Az ACR értékelése és a Bizottság ellenőreinek tényfeltáró vizsgálata alapján kiderült, hogy az adóhivatal igazgatója értesítette az illetékes ügyészt a fent említett projekt végrehajtása során felmerült szabálytalanságokról, illetőleg csalásgyanúról, ennek következtében pedig büntető eljárás keretében nyomozás is indult.

Néhányan a foglalkoztatni kívánt résztvevők közül a képzés megkezdése előtt két évvel elhunytak, egyesek a nevüknek nem megfelelő nemzeti személyazonosító számot használtak; többüket a vonatkozó régió kívül toborozták, illetőleg nem dolgoztak vagy nem folytattak üzleti tevékenységet a releváns régióban. Az összegyűjtött információk alapján a Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy elegendő jel utal csalás gyanújára kedvezményezetti szinten.

➤ A résztvevők kiválasztása nem felel meg a projekt dokumentációjának

Az XYZ projekt célja az „A” jelű régió kis- és középvállalkozásainak támogatása, valamint nemzetközi tevékenységük, versenyképességük és exportlehetőségeik fejlesztése. A támogatási kérelem szerint a projekt 1. számú feladata a régió kis- és középvállalkozások üzleti találkozóinak szervezése, valamint a vállalkozások részvételét biztosítani tagállami és külföldi vásárokon/kiállításokban. A kedvezményezett 5 üzleti találkozó megszervezését tervezte a tagállamban külföldi vállalkozások meghívásával, az „A” jelű régió kkv-inak részvételével. A támogatási kérelemhez csatolt üzleti terv szerint az üzleti találkozók és vásárok résztvevőit nyílt, versenyképes és átlátható eljárás keretében kell kiválasztani. Ezen túlmenően a támogatási kérelemben az a kikötés szerepel, hogy a rendezvények résztvevőinek kiválasztását a kedvezményezett honlapján és a közösségi médiában teszik közzé.

A Bizottság ellenőrei érdekesnek találták a kedvezményezett honlapján a részvételre vonatkozó felhívás közzétételét. Az IB által szolgáltatott információk alapján az üzleti

találkozóknak esetében a rendezvényre szóló meghívót közvetlenül azoknak a vállalkozóknak címezték, akik érdeklődnek a külföldi képviselőkkel való találkozás iránt.

Ezenkívül a Bizottság auditorok megállapították, hogy két esetben (Olaszországból és az Egyesült Arab Emírségekből érkező küldöttségeknél) nem volt közzé téve a találkozóra való részvételre vonatkozó felhívás.

A weboldalon és a közösségi médiában csak az esemény megtartásáról szóló információk jelentek meg, jelentkezési lehetőség nélkül. A kedvezményezett saját eszközeivel közvetlenül vette fel a kapcsolatot a potenciális résztvevőkkel, és nem tette lehetővé más, esetlegesen érdekelt kkv-k részvételét. Ez nem biztosította a teljes átláthatóságot és versenyképességet, ezért nem felelt meg a projekt dokumentációjának. Ezért az Olaszországból és az Egyesült Arab Emírségekből érkező küldöttségekkel kapcsolatos kiadások nem minősültek támogathatónak.

➤ **A résztvevők ESZA-támogatásra való jogosultsága – a felhívás követelményeinek be nem tartása**

A felhívás szabályai szerint a képzési tevékenységekben azok a végső kedvezményezettek vehetnek részt, akik a felhívás jóváhagyásának napján megfelelnek az alábbi jogosultsági feltételeknek:

- 16-29 évesek,
- munkanélküliek,
- a felhívás jóváhagyásának napján legalább 3 éve diplomával rendelkeznek, és
- a régió lakosai.

Az AH vizsgálati dokumentációja nem tartalmazza ezeknek a jogosultsági feltételeknek a részletes ellenőrzését, ezért a bizottsági auditoroknak újra el kellett végezni azok vizsgálatát. Az ellenőrzés során kiderült, hogy a legtöbb hallgató nem felelt meg a pályázati felhívás jogosultsági feltételének, amely szerint „a pályázati felhívás közzétételkor 3 éve diplomával kell rendelkezniük”, mivel diplomájukat 2019 június és szeptember között, azaz a pályázati felhívás jóváhagyását követően szerezték meg. Ez a probléma 3 osztályba tartozó tanfolyamok összes résztvevőjét, valamint egy kivételével 2 osztályba tartozó tanfolyamok résztvevőinek mindegyikét érintette. Ennek következtében a képzési órák 24%-át kitevő kiadások olyan hallgatók számára kerültek megtartásra, akik nem feleltek meg ennek a jogosultsági feltételnek.

A fenti eseten kívül 2 hallgató esetében a diplomák nem szerepelnek az ellenőrzési iratokban, így ezek a jogosultsági feltételek nem dokumentáltak. Az AH nem észlelte és nem tárta fel ezt a problémát.

➤ **Az ellenőrzések nem megfelelően dokumentáltak (EUB ellenőrzés)**

Az AH kiterjedt ellenőrző listát használ az állami támogatások jelenlétének és az általános csoportmentességi rendelet (GBER) alkalmazásának ellenőrzése során.

Az AH állami támogatások ellenőrzőlistájának III. része a GBER közös és speciális rendelkezéseinek teljesítésének vizsgálatára vonatkozik. Az ellenőrzőlista 2. kérdése azt vizsgálja, hogy a támogatás a GBER közös rendelkezéseiben meghatározott valamelyik

nem támogatható kategóriába tartozik-e. Ez a kérdés 12 alkérdést tartalmaz. Az AH ellenőre „nem” választ adott a fő kérdésre, és értékelésének indoklásaként hivatkozott a pályázati útmutatóra.

A bizottsági auditorok ugyanakkor megvizsgálták ezt a hivatkozást és megállapították, hogy az csak az alkalmazandó állami támogatási rendszer feltételeire vonatkozott. Ezért nem volt dokumentált tényleges értékelés arról, hogy a művelet megfelel-e a közös GBER-rendelkezőknek.

➤ **Az AH audit munkájának, jelentéstételének és az auditmunka dokumentálásának hiányosságai (ECA audit)**

1. Az ellenőrzési munka és a jelentéstétel gyengeségei

- a. A közbeszerzési eljárásban benyújtott hiánypótlási/tisztázó kérdések iránti kérelmek nem megfelelő ellenőrzése

Az AH ellenőrzőlistájában megerősítette, hogy a potenciális ajánlattevőktől nem érkezett hiánypótlási/tisztázó kérdése iránti kérelem a közzétett ajánlattételi felhívásban foglalt feladatokkal/utasításokkal kapcsolatban. Az ellenőrzés során azonban a szerződő fél 2 projekt esetében is benyújtotta a potenciális ajánlattevők által feltett kérdések listáját és az ajánlatkérő által adott válaszokat. Az AH nem rendelkezett a listákkal, ezért nem is ellenőrizte, hogy az ajánlatkérő által a kedvezményezettnek adott tisztázások megfeleltek-e az alkalmazandó szabályoknak.

- b. A kiadások fedezeteinek nem megfelelő ellenőrzése

A felülvizsgálat során az AH olyan dokumentumokat (számlákat) nyújtott be, amelyek lehetővé tették a képzési szolgáltató és a kedvezményezett közötti költségek hitelesítését. Ezek a dokumentumok azonban összesített szintűek voltak, és nem tették lehetővé annak igazolását, hogy a 30 költségvetésből álló konkrét minta esetében megtérített költségek szerepeltek-e a szolgáltató számláiban. Ezért nem volt lehetséges a teljes ellenőrzési nyomvonal vizsgálata a kedvezményezett szinttől az összesített bankszámlakivonat szintjéig. Ezen túlmenően nem került benyújtásra ennek vonatkozásában munkaügyi/személyi dokumentumok sem.

- A de minimis (állami támogatásokra vonatkozó) nyilatkozatok nem megfelelő ellenőrzése

Az AH állítása szerint az érintett tagállamban nincs központi nyilvántartás a de minimis támogatásokról. Az ECA megállapította, hogy az AH ellenőrzései a kkv-k (munkáltatók) által tett nyilatkozatok ellenőrzésére korlátozódnak. Az AH ellenőrei csak a kkv-k által bevallott értékeket ellenőrizték, hogy azok ne haladják meg a 200 000 eurós küszöbértéket, ezen felül az ellenőrzéseit sem dokumentálta megfelelően.

Azonban a 480/2014/EU rendelet 27. cikke szerint az AH-nak jóvá kell hagynia a Bizottságnak bejelentett kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét. Az ECA úgy ítélte meg, hogy az AH-nak az ellenőrzési mintához kapcsolódó vizsgálata során be kellett volna építenie a nyilatkozatok megbízhatóságára és teljességére vonatkozó ellenőrzéseket.

2. Az ellenőrzési munka dokumentációjának hiányosságai

Az AH ellenőrei által kitöltött ellenőrzőlistákból nem mindig egyértelmű, hogy az AH mely alátámasztó dokumentumokat vizsgált meg, és milyen kritériumok alapján ellenőrizte az audit bizonyítékait.

Ez főként az alábbiakra volt jellemző:

- A közbeszerzési eljárások dokumentációja (pl. nyertes pályázati dokumentáció, értékelés, elküldött értesítések).

Az ECA megállapította, hogy az AH nem őrizte meg fizikailag a vizsgált közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos lényeges dokumentációt (auditbizonyítékokat), és nem dokumentálta a vizsgálatot. Az ECA úgy véli, hogy ez nem felel meg az „Vitaanyag az ellenőrzési dokumentációról – Az ellenőrök bevált gyakorlatai.” című dokumentum rendelkezéseinek.

- Összeférhetlenségi nyilatkozatok a MA szintjén a projektkiválasztás és az ajánlatkérő szerv szintjén.

Az AH útmutatást adott a MA-nak az ESZA keretében felmerülő összeférhetlenségek azonosítására, kezelésére és nyomon követésére vonatkozóan.

E szerint az ESZA-osztály alkalmazottai a kormányzati alkalmazottakra vonatkozó etikai kódexben meghatározott feltételeknek vannak alávetve, amelyek szerint be kell jelenteniük a potenciális összeférhetlenséget, és összeférhetlenségi nyilvántartást kell vezetniük.

A kiválasztási folyamat ellenőrzésének újbóli elvégzése során az ECA megállapította, hogy az AH ellenőrzési dokumentációjában nem szerepel az összeférhetlenségi nyilvántartás. Kérésre a MA rendelkezésre bocsátotta saját nyilvántartásának kivonatát, amelyekből kitűnt, hogy a mintába vett műveletek értékelőiről nem szerepeltek bejegyzések ebben a nyilvános nyilvántartásban.

Az ellenőrzési munka újbóli elvégzése során a MA és a kedvezményezettek megfelelő magyarázatokat és igazoló dokumentumokat tudtak benyújtani az ECA-nak. Ezek a dokumentumok lehetővé tették az ECA számára, hogy ugyanazokra a következtetésekre jusson, mint az ellenőrzés eredménye.

Az AH auditmunkájának tervezésében és előkészítésében tapasztalt hiányosságok (ECA-audit)

Annak ellenőrzése érdekében, hogy a pénzügyi eszközből igényelt és visszatérített, valamint a beszámoló 6. mellékletében szereplő kiadások szabályszerűek voltak-e, az ECA megvizsgálta az AH által elvégzett auditban szereplő végső kedvezményezettekkel kapcsolatos alátámasztó dokumentációt.

A pénzügyi eszközök ellenőrzése során az AH az adott pénzügyi eszközre szabott ellenőrzési listát használ. Az ECA megállapította, hogy ez az ellenőrzési lista nem fedi le kellőképpen a következő területeket:

- Összeférhetlenség és csaláskockázat értékelése

A pénzügyi eszköz esetében az AH nem vett fel az ellenőrzési listájára a csalás- vagy az összeférhetlenségek jeleire vonatkozó kérdéseket. Az ECA újra ellenőrizte, hogy az AH valójában milyen tevékenységet végzett, és pontosan milyen eljárások voltak érvényben a különböző érintett felek esetében. Az AH tájékoztatást nyújtott az összeférhetlenséggel kapcsolatos eljárásokról és a csalás gyanújának ellenőrzéséről az irányító hatóság, a közreműködő szervezet és az alapkezelő szintjén.

Az ECA az AH-tól dokumentációt is kapott a csalás és az összeférhetlenség felderítése érdekében végzett eljárásokról, melyek a pénzügyi eszköz bevezetésétől kezdve a vizsgált számviteli év időszakát foglalták magukba. A csalás kockázata és az összeférhetlenség azonban nem szerepel közvetlenül az AH pénzügyi eszközökre vonatkozó ellenőrzési listájában.

- A végső kedvezményezetteknél történő befektetés utáni alap részvételi arányának

ellenőrzése

A finanszírozási megállapodás előírja, hogy nyílt befektetések csak kisebbségi befektetések formájában, a társaság teljes tőkéjének, a korlátolt felelősségű társaság törzstőkéjének vagy a részvénytársaság alaptőkéjének legfeljebb 49,9%-áig lehetségesek. Az AH nem vett fel az ellenőrzőlistájára a finanszírozási megállapodás ezen követelményével kapcsolatos kérdéseket, ezért nem ellenőrizte a befektetési kör lezárása után a pénzügyi eszköz nevében a befektetési alapkezelő részesedését. Az AH ezt csak a befektetési javaslatban ellenőrizte, amely után a részesedés a tényleges befektetési kör során még változhatott.

• Egyszerűsített költségelszámolás

Az ellenőrzött kiadások között szerepeltek olyan tételek, amelyek egy iskolai pszichológus szolgáltatásaihoz kapcsolódó SCO-knak feleltek meg. Az ellenőrzés során kapott információk alapján az iskolai pszichológusnak 100%-ban a projekten kellett volna dolgoznia.

A pszichológus és az iskola között kötött munkaszerződés azonban nem tartalmazta a pályázati felhívásban előírt kötelező adatokat, például a projekt regisztrációs számát vagy nevét. Az ellenőrzési aktában rendelkezésre álló összesített munkaidő-nyilvántartások nem tartalmaztak részleteket az iskolai pszichológus által a projekt tevékenységekben végzett munkáról. Ezenkívül a bérszámfejtési nyilvántartások nem szolgáltak elegendő bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy az összes igényelt óra kifejezetten a projekt keretében végzett munkának felelt-e meg.

Emellett nem volt elegendő biztosíték az iskolai pszichológus számára biztosított munkaidő-nyilvántartások valóságára vonatkozóan, mivel azok nem tartalmaztak dátumot vagy aláírást. Így az elszámolt kiadások ellenőrzési nyomvonalát elégtelennek ítélték.

• Állami támogatás

Az ellenőrzött projekt az energiahatékonysági intézkedésekről szóló GBER ¹38. cikk szerinti állami támogatási rendszer keretében valósult meg. A nemzeti hatóságok által szolgáltatott információk szerint a projekt támogatható költségeit a GBER 38. cikk (3) bekezdésének c) pontja rendelkezései alapján határozták meg. E cikk szerint a támogatható költségek azok a többletberuházási költségek, amelyek a magasabb energiahatékonysági szint eléréséhez szükségesek. Ezeket a beruházás költségeinek és a támogatás hiányában bekövetkező kontrafaktuális forgatókönyv költségeinek összehasonlításával határozzák meg. A kontrafaktuális forgatókönyv a meglévő berendezések és felszerelések üzemeltetésének fenntartásából állt. A projektpályázatban a kedvezményezett megadta a kontrafaktuális forgatókönyv költségeit, anélkül, hogy elmagyarázta volna, hogyan számította ki azokat.

Az AH vagy az MA szintjén nem állt rendelkezésre olyan igazoló dokumentum, amely alátámasztotta volna a kontrafaktuális forgatókönyv ésszerűségét és a GBER 38. cikkének való megfelelést. Így az ellenőrzési nyomvonalat elégtelennek ítélték.

5. Közbeszerzési eljárás (WORLD CAFÉ TABLE 3)

➤ Az eljárást megindító hirdetmény közzétételének hiánya (hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás).

Az egyik kar új bővítésére irányuló projekt részeként az egyetem három, kutatási célokra használt hőfeldolgozó egységgel rendelkezett, amelyek elavultak voltak, és amelyeket a legújabb technológiák miatt meg kellett változtatni. A kedvezményezett ezeket az egységeket közvetlen megrendelés útján vásárolta meg ugyanazzal a vállalattal, amely eredetileg szállította a hőfeldolgozó egységeket, mivel a szállító felajánlotta a régi berendezések egy részének visszavásárlását, ami előnyösebbé tette

¹ Az általános csoportmentességi rendelet. A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.)

a vételárat. Az árubeszerzésre irányuló szerződés meghaladta az uniós közbeszerzést. A Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy nyílt verseny hiányában az ajánlatkérő szerv nem tudta azt a következtetést levonni, hogy az előző szállítótól kapott egyetlen ajánlat volt a legelőnyösebb. A programhatóságok által benyújtott fő indokolás a közbeszerzési irányelv 32. cikkének (3b) bekezdésére hivatkozott, amely lehetővé tette a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokat, „amennyiben a szállító megváltozása arra kötelezné az ajánlatkérőt, hogy eltérő műszaki jellemzőkkel rendelkező árukat szerezzen be, ami összeférhetetlenséget vagy aránytalan műszaki nehézségeket eredményezne az üzemeltetésben és a karbantartásban”.

A Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy a vizsgált szerződés új termikus feldolgozóegységek beszerzésére, valamint a régi és elavult hőfeldolgozó egységek teljes lecserélésére vonatkozott. Ez nem a meglévő készletek vagy felszerelések részleges lecserélésére vagy bővítésére vonatkozott, ezért a programhatóságoknak az irányelv 32. cikke (3b) bekezdésében foglalt rendelkezésre való részleges hivatkozása nem volt helyes, és az összeegyeztethetlenségre alapított indokolás nem volt alkalmazható.

➤ **Az eljárást megindító hirdetmény közzétételének hiánya (közjogi intézmény).**

A műveletet egy egyesület hajtotta végre, és élelmiszer vásárlásából és nagycsaládok részére történő elosztásából állt. Az élelmiszert nyílt eljárás keretében szerezték be, amelyet csak a program honlapján tettek közzé, nem pedig az EU hivatalos lapjában, mivel úgy tekintették, hogy a kedvezményezett nem rendelkezik olyan szerv jellemzőivel, amelyet kifejezetten közérdekű szükségletek kielégítésére hoztak létre. Az áttekintett igazoló dokumentumok (statisztika, éves jelentések, pályázati űrlap és a weboldalakon szereplő információk) alapján a Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy az egyesületet egy kiszolgáltató csoport általános érdekének érvényesítése érdekében hozták létre, és ezért az megfelel a 2014/24 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában foglalt követelményeknek, nevezetesen:

- 1) általános érdekű célokra hozták létre;
- 2) nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, jogi személyiséggel rendelkezik, és
- 3) többségi részben az állam, a területi vagy a települési önkormányzat, vagy más közjogi intézmény finanszírozta; vagy irányítása az említett hatóságok vagy szervek felügyelete alatt áll; vagy olyan ügyvezető, döntéshozó vagy felügyelő testülettel rendelkezik, amelynek tagjainak több mint felét az állam, regionális vagy helyi hatóság, vagy egyéb közjogi intézmény nevezi ki”.

Tekintettel arra, hogy a tagállami jogszabályok nem határozták meg kifejezetten az „általános érdekű igények” fogalmát, és hogy az állam által közvetlenül nem közfeladatokkal megbízott szervek is teljesíthetnek közérdekű igényeket, a Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy a közbeszerzési irányelvek és a közbeszerzésre vonatkozó nemzeti jog rendelkezéseinek való megfelelés értékelését eseti alapon, a 2014/24/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában foglalt valamennyi követelmény objektív értékelésével kell elvégezni. Amennyiben egyértelmű, hogy a második és a harmadik feltétel teljesül, ez arra utal, hogy a szervezet közjogi intézmény lehet, és tiszteletben kell tartania a közbeszerzési

szabályokat. Az elvégzett értékelés alapján megállapítást nyert, hogy a kedvezményezett közjogi intézmény, azaz ajánlatkérő, ezért az ajánlatot közzé kellett volna tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

➤ **A hirdetményben vagy az ajánlattételi dokumentációban jogellenes és/vagy diszkriminatív kiválasztási feltételeket és/vagy bírálati szempontokat határoztak meg.**

A művelet a közegészségügyi rendszer adatplatformjának fejlesztéséből állt. A 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „az ajánlatkérő hatóságok a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható és arányos módon járnak el”. A technikai vagy szakmai fizetőképességi követelmények kimondták, hogy „az ajánlattevőknek be kell mutatniuk egy állami egészségügyi szolgálat által kiállított igazolást, amely akkreditálja legalább a szakellátás (CMBD, SIAE és várólisták), a műtétek, az alapellátás, a gyógyszerészet és az emberi erőforrások területén megvalósuló üzleti hírszerzési (BI) projekt végrehajtását”. Ez a felhívás a bizottsági szolgálatok véleménye szerint korlátozott, és olyan szervezetek részvételét írja elő, amelyek korábban állami egészségügyi szolgálattal kötöttek szerződést, és amelyekhez külön tanúsítványra van szükség. A Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy ez a követelmény a pályázati szakaszban nem teszi lehetővé az ajánlattevők számára az egyenlő hozzáférést, és diszkriminatív, mivel indokolatlan akadályokat gördíthetett a verseny elé. Ehelyett odaítélési szempontnak lehetett volna tekinteni, ahol a több tapasztalattal rendelkező jogalanyok több pontot kaphattak volna.

Míg a Bizottság ellenőrei elismerték, hogy az ajánlatkérő szervnek megfelelő műszaki és szakmai képességet kell megkövetelnie, a Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy a követelménynek arányosnak kell lennie a szerződés tárgyával. Ebben az esetben az ajánlatkérő műszaki és szakmai alkalmasságot kérhetett volna az informatikával kapcsolatban, anélkül, hogy ez a tapasztalat az egészségügyi ágazathoz kapcsolódna. Ezért a pályázati felhívás szerint az ajánlattevőt kizárnák abban az esetben, ha nem egészségügyi területen dolgozik, még akkor is, ha rendelkezik az informatikai területen az előírt CPV-vel kapcsolatban nyújtott szolgáltatások által indokolt műszaki kapacitással.

Ezért a Bizottság szolgálatai úgy vélték, hogy ellentmondás áll fenn az előírt kritériumok között: még abban az esetben is, ha az ajánlatkérő hasonló (egyenértékű) tapasztalatot ismer el, csak az egészségügyi szolgáltatás keretében fogadott volna el igazolásokat. Ezért az egyenértékű mennyiség korlátozott lenne (például kizárnák a hasonló (egyenértékű) műszaki és szakmai alkalmassággal rendelkező ajánlattevőt).

A Bizottság szolgálatai a C-368/10. sz., „Max Havelaar” ügyben 2012. május 10-én hozott ítélet 95. pontjára hivatkoztak, *„nincs ok azt feltételezni, hogy az egyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és az átláthatóság elvének következményei eltérőek lennének az odaítélési szempontok tekintetében, mivel ezek a szempontok is a közbeszerzési szerződés alapvető feltételei, mivel ők határozzák meg a nyertes ajánlat kiválasztását az ajánlatkérő által a műszaki leírásban kifejezett követelményeknek megfelelő ajánlatok közül”*.

Ezért, mivel az egyenértékű az ajánlatkérő által előírt műszaki követelménnyel, a Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy a közbeszerzési eljárás nem volt összhangban a 2014/24/EU irányelv 18. cikkének (1) bekezdésével, mivel a gazdasági szereplőket nem kezelték egyenlően és megkülönböztetésmentesen.

➤ Diszkriminatív műszaki leírás

A kedvezményezett szervezet a külső szolgáltatásokra vonatkozó nyílt közbeszerzési eljárásokat hajtott végre az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett ajánlati felhívásokkal. A közbeszerzésről szóló 2014/24 irányelv 67. cikkének (2) bekezdésével összhangban a legjobb ár-minőség arányt a szóban forgó szerződés tárgyához kapcsolódó szempontok alapján kell értékelni. A b) pontban meghatározottak szerint e kritériumok közé tartozhat különösen „a szerződés teljesítésével megbízott személyzet szervezete, képesítése és tapasztalata, amennyiben a kijelölt személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének szintjére”.

Míg az irányelv a szerződés teljesítésére kijelölt személyzet szervezetére, képesítésére és tapasztalatára hivatkozik, ahol a kijelölt személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének szintjére, az összes ellenőrzött szerződésre vonatkozó odaítélési szempontok csak a tapasztalat mennyiségi szempontjára hivatkoztak (hasonló szolgáltatások száma, korábbi projektek száma, az érintett személyzet éves tapasztalatának száma), a kijelölt személyzet minőségi szempontjaira való hivatkozás nélkül, amelyek jelentős hatással lehetnek a szerződés teljesítésének szintjére.

A 2014/24 irányelv 67. cikke (2) bekezdésének b) pontja, amint azt az Európai Bíróság válaszában hivatkozott különböző ítéletei is alátámasztják, amely szerint a „személyzet szervezete, képesítése és tapasztalata” odaítélési szempontként való alkalmazása megengedett azokban az esetekben, amikor ezek a szempontok befolyásolhatják a szerződés teljesítésének minőségét. Az ellenőrzött szerződések esetében azonban a Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy ezeket az odaítélési kritériumokat oly módon alkalmazták, hogy azok potenciálisan szűkíthetik a versenyt, és nem eredményezték a legjobb ár-minőség arány kiválasztását.

A Bizottság szolgálatai az irányelv 18. cikkének rendelkezéseire hivatkoztak, amely kimondja, hogy „az ajánlatkérő hatóságok a gazdasági szereplőket egyenlő és megkülönböztetésmentes bánásmódban részesítik, és átlátható és arányos módon járnak el. A beszerzés nem alakítható át azzal a szándékkal, hogy az kikerüljön ezen irányelv hatálya alól, vagy mesterségesen korlátozza a versenyt. A verseny mesterségesen korlátozottnak tekintendő, ha a beszerzést azzal a szándékkal alakították ki, hogy egyes gazdasági szereplőket indokolatlanul előnyben részesítsenek vagy hátrányos helyzetbe hozzanak.”

Figyelembe véve az ellenőrzött pályázatok tárgyát és műszaki előírásait, a Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy a személyzet tapasztalata nem elegendő mutató a szerződés teljesítése során elvárt minőség szempontjából. Az ajánlatkérő szerv az odaítélési szempontok kiválasztásakor nem vett figyelembe más minőségi szempontokat. Ezenkívül egyes ellenőrzött pályázatokkal összefüggésben igényelt szolgáltatások nem tekinthetők szakértői szolgáltatásnak vagy szellemi jellegűnek: a résztvevők szállítása, szállodai szállás, ételek és italok, üléstermek bérlete stb.; üléstermek bérlete, berendezések bérlete, a résztvevők regisztrációja, szállítási szolgáltatások, szállodai szállás, étel és italok; a résztvevők utazása és szállása, kávészünetek, üléstermek és képzésekhez szükséges anyagok biztosítása.

➤ A szerződés tárgyához nem kapcsolódó és azzal nem arányos kizárési okok

és/vagy kiválasztási szempontok

Az ajánlatkérő szerv 2021 júniusában ajánlati felhívást tett közzé az idegenforgalmi vállalatoknak nyújtott szolgáltatások tervezésére és digitalizálására irányuló képzési és tanácsadási szolgáltatások beszerzésére. A közbeszerzési dokumentáció előírta, hogy az ajánlattevőknek 10 szolgáltatástervezőt kell kínálniuk, akik az elmúlt 36 hónapban legalább 3 szolgáltatástervezési vagy a szolgáltatások digitalizálására irányuló projektben korábban tapasztalattal rendelkeztek. Egy ajánlattevő 15 szolgáltatót javasolt, de egyikük nem rendelkezett megfelelő tapasztalattal. Az ajánlattevőt azért zárták ki, mert nem felelt meg a pályázati dokumentációban foglalt azon követelménynek, hogy ha több mint 10 szolgáltató tervezőt ajánlanak fel, mindegyiküknek meg kell felelnie a tapasztalati kritériumoknak. Ez volt az egyetlen kizáró ok.

A közbeszerzési irányelvben meghatározott közbeszerzési elvek megkövetelik, hogy az ajánlatkérő szervek átlátható és arányos módon járjanak el. Ezt az elvet a kiválasztási szempontok tekintetében tovább pontosítják, kijelentve, hogy az ajánlatkérőnek a követelményeket azokra kell korlátoznia, amelyek alkalmasak annak biztosítására, hogy az ajánlattevő rendelkezzen a szerződés teljesítéséhez szükséges jogi és pénzügyi, valamint műszaki és szakmai képességekkel, és hogy ezeknek a követelményeknek kapcsolódniuk kell a szerződés tárgyához, és azokkal arányosaknak kell lenniük.

Maga az ajánlatkérő határozta meg azt a kritériumot, hogy 10 szolgáltató tervezője elegendő a szerződés teljesítéséhez. Ugyanakkor további követelményt vezetett be, hogy ha több mint 10 szolgáltató tervezőt kínálnak, mindegyiküknek meg kell felelnie a tapasztalatra vonatkozó kritériumoknak. Az ajánlatok értékelése során ezt a követelményt szigorúan alkalmazták, és ennek eredményeként olyan ajánlatot utasítottak el, amely több mint 10, megfelelő tapasztalattal rendelkező szolgáltatót ajánlott fel.

Az a tény, hogy az ajánlatkérő ezt a kiegészítő követelményt meghatározta, aránytalannak minősül, mivel megszünteti azokat az ajánlatokat, amelyek meghaladják az ajánlatkérő által elegendőnek ítélt minimális kapacitási követelményt.

A Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy a pályázati dokumentáció kritériumai és az ajánlatkérő azon intézkedései, amelyek kizárják az összes szükséges kapacitással rendelkező ajánlattevőt, beleértve 15 érvényes szolgáltatót is (míg a minimumkövetelmény 10 szolgáltató volt) korlátozónak minősülnek.

➤ **A felhívásban vagy az ajánlattételi dokumentációban meghatározott szerződéses feltételek jelentős módosítása**

A művelet a 2007–2013-as programozási időszakban használt korábbi informatikai rendszert felváltó informatikai rendszer fejlesztéséhez, karbantartásához, irányításához és támogatásához kapcsolódó technikai segítségnyújtási szolgáltatásokból áll. A műveletet közbeszerzés, különösen az ajánlatkérő által nyílt eljárást követően odaítélt értékhatárt meghaladó szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés keretében hajtották végre.

A szerződés 3 szerződésmódosításra és 3 szerződeshosszabbításra vonatkozott. A Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy az első szerződésmódosítás és a három meghosszabbítás sérti az (EU)/2014/24 irányelvet, amely bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a szerződések új közbeszerzési eljárás nélküli módosítását azok időtartama alatt. Konkrétabban:

- az első szerződésmódosítás az (EU)/2014/24 irányelv 72. cikke (1) bekezdése c) pontjának megsértését vonja maga után, mivel a szerződésmódosítás szükségességét nem olyan körülmények váltják ki, amelyeket egy kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő szerv nem láthatott előre. Az e módosítás keretében beszerzett további szolgáltatások közé tartoznak többek között a 2014–2020-as programozási időszak szabályozási követelményeihez/rendelkezéseihez kapcsolódó szempontok, a 2016-ban és 2017 elején a 2014–2020-as regionális program által társfinanszírozott egyes beavatkozások kezelésére még felhasználandó régi rendszer fenntartása, valamint az adatok új rendszerbe való esetleges átvitele nem minősült olyan körülménynek, amelyet egy gondos ajánlatkérő szerv nem láthatott előre az új rendszerre vonatkozó közbeszerzési eljárás 2015-ös megindításakor.
- a szerződés három egymást követő meghosszabbítása (amelyek további szolgáltatásokat vonnak maguk után, amelyek az eredeti szerződés értékének és időtartamának körülbelül 25%-os növekedését eredményezik) nem felel meg a 72. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, amelyek lehetővé teszik olyan módosításokat, amelyek nem változtatják meg a szerződés általános jellegét anélkül, hogy meg kellene vizsgálni, hogy teljesülnek-e további feltételek azokban az esetekben, amikor a módosítások értéke nem éri el az irányelvek alkalmazására vonatkozó értékhatárt, valamint a szolgáltatásnyújtásra és árubeszerzésre irányuló szerződések esetében az eredeti szerződés értékének 10%-át (vagy építési beruházásra irányuló szerződések esetében az eredeti szerződés értékének 15%-át). Ami a programhatóságok által előterjesztett azon konkrét érveket illeti, amelyek szerint a kiterjesztett szolgáltatások kizárólag a főszerződés által szabályozott alapvető funkciók ellátásához szükséges időszakos és szokásos jellegű szolgáltatásokat tartalmaztak, valamint azt, hogy biztosítani kell a 2014–2020-as ESZA regionális program által finanszírozott tevékenységek folytatását az új szolgáltatási szerződés odaítélési eljárásának lezárásáig, a Bizottság szolgálatai arra a következtetésre jutottak, hogy az EUB több *ítéletében (például a C-126/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben és a C-275/08. sz. (Bizottság kontra Németország) ügyben hozott ítéleteiben)* rámutatott arra, hogy a szerződés időtartamának lejártá nem minősül olyan körülménynek, amelyet a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő nem látna előre, és olyan eset sem, amely lehetetlenné tenné a korlátozott és egy adott eljárás által előírt határidők betartását.

6. Állami támogatás (WORLD CAFÉ TABLE 4)

- **Az állami támogatás ellenőrzésének hiánya/de minimis támogatás megléte az ESZA-műveletben**
(ESZA 2014–2020 operatív program (3 érintett művelet))

1. Művelet

A projekt célja az ESZA célcsoport munkaerőpiaci lehetőségeinek növelése, különös tekintettel az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség előmozdítására. A fő kiindulópont a munkaerőpiactól távol lévő álláskeresőök azonosítása és a munkaerőpiacra való felkészítése. A tevékenységek az álláskeresőknak nyújtott tanácsadásra irányulnak, amely magában foglalhatja az munkavállalási szaktanácsadást, az álláskeresőket és az álláskeresőket toborzó munkáltatóknak nyújtott 3 000 EUR összegű állásutalványt. Az állásutalványhoz néhány feltétel kapcsolódik:

- o a résztvevőnek/álláskeresőnek 17 és 27 év közöttinek kell lennie, és vagy
- o az önkormányzattól támogatásban részesülő menekültek
- o az önkormányzattól legalább 6 hónapig támogatásban részesülő személyek
- o a településen lakóhellyel rendelkező diákok, akik speciális oktatási programban vagy szakképzésben vettek részt, és akiknek a munkaerőpiaci beilleszkedéshez iránymutatásra van szükségük;
- o legalább 6 hónapos munkaszerződés meghosszabbításának szándékával.
- o minden munkáltató legfeljebb 5 állásutalványra jogosult.

Végleges költségelszámolásban a kérelmező arról számolt be, hogy az önkormányzatok 335 állásutalványt folyósítottak összesen 986 000,00 EUR összegben a projekt időtartama alatt. A rendelkezésre álló állásutalványok számát az egyes önkormányzatok határozzák meg.

2. Művelet

A projekt célja, hogy aktívan támogassa és felhívja a személyzet és a vezetők figyelmét a munkahelyi biztonsági szabályozásra. Az elsődleges cél a munkahelyi balesetek magas számának csökkentése az installációs szektorban. A kedvezményezett egy kutatási és fejlesztési alap az installációs szektor számára.

A projekten belül a kedvezményezett külső tanácsadókat vesz igénybe, hogy tanácsot adjon 375 vállalatnak. Összességében kollektív szerződés hatálya alá tartozó az installációs szektorban működő vállalatokat célozza meg, amely a tagállamokban mintegy 10000 vállalatot foglal magában.

A 10 költségvetélből álló mintákból kiderült, hogy a tanácsadók 1487 órányi biztonsági tanácsadást nyújtottak. Az egyes vállalatoknak nyújtott tanácsadásra fordított idő vállalatonként 1 és 23 óra között mozgott. A vállalatonkénti költség 97,50 EUR-tól 2 310,50 EUR-ig terjedt. Ezek a vállalatok nem fizetnek közvetlenül a tanácsadásért, mivel a kollektív szerződés hatálya alá tartoznak. Az újból elvégzett ellenőrzés során a kedvezményezett kifejtette, hogy a vállalatok kiválasztását több tényező vezérelte. Az ágazati tanácsadók fontos szerepet játszottak ebben a folyamatban, előnyben részesítve a nagyobb és aktívabb vállalatokat a részvétel tekintetében. Ez a rangsorolás azonban szelektív előnyt jelenthet a részt vevő vállalatok számára, mivel ingyenes biztonsági tanácsadást kapnak. Ezzel szemben a projektben nem szereplő hasonló vállalatoknak viselniük kell az ilyen tanácsadási szolgáltatások teljes költségét.

3. Művelet

Az ellenőrzött projekt egy sor olyan intézkedésből áll, amelyek célja a foglalkoztatáshoz való hozzáférés előmozdítása és a munkavállalói mobilitás támogatása. A kedvezményezett egy önkormányzat. Az egyik finanszírozott intézkedés az átmeneti bérköltség-támogatásokat érint, amelyeket azoknak a munkáltatóknak nyújtanak, akik foglalkoztatási ellátásban részesülőket és/vagy támogatott munkavállalókat foglalkoztatnak, akik az amszterdami önkormányzat munkaerőpiaci integrációjához nyújtott támogatásától függenek. Teljes munkaidős munkaszerződés esetén a maximális összeg nem haladhatja meg az évi 5 000 EUR-t. Végleges költségelszámolásában a kedvezményezett arról számolt be, hogy a projekt időtartama alatt 412 352,62 EUR bérköltség-támogatást folyósított, amelyből 271 492,47 EUR-t a projekt keretében. Ez az összeg 95 munkáltatónak nyújtott bérköltség-támogatásra vonatkozik (munkáltatónként átlagosan 4 340,55 EUR). A munkáltatók a szociális célú alapítványoktól a gazdasági tevékenységet folytató helyi kkv-ken át a multinacionális vállalatokig terjednek. A projekt keretében egyetlen vállalkozásnak nyújtható maximális összeg 32 450,66 EUR. Más önkormányzatok is nyújtanak bérköltség-támogatást a munkáltatóknak. Bár nincsenek olyan konkrét feltételek, amelyeket a munkáltatóknak teljesíteniük kell, a támogatásoknak meg kell felelniük a helyi végrehajtási szabályoknak, és azok odaítélése a finanszírozás rendelkezésre állásától függ, amelyről önkormányzati szinten döntenek. Ennek következtében regionális különbségek alakulnak ki, és a vállalkozások nem jogosultak automatikusan támogatásra az intézkedés keretében.

Mindhárom művelet elemzése

Az irányító hatóság e művelet tekintetében nem értékelte az egyes vállalkozások szintjén a lehetséges állami támogatást. Mindazonáltal a támogatás szelektív előnyt jelent a gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásoknak.

Az audit hatóság csak a kedvezményezett szintjén értékelte a potenciális állami támogatást. Nem értékelte, hogy a kedvezményezett által az érintett vállalkozásoknak nyújtott támogatás állami vagy csekély összegű (de minimis) támogatás-e.

3 művelet kedvezményezettjei jelenleg nem követik nyomon az általuk a vállalkozásoknak nyújtott támogatás állami támogatásra gyakorolt lehetséges következményeit, annak ellenére, hogy azok állami forrásokból származnak és szelektív előnyt jelentenek. Az EUMSZ 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1407/2013/EU bizottsági rendelet preambuluma (3) bekezdésével és 3. cikkével összhangban azonban úgy tekinthető, hogy az intézkedés nem befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet és nem torzítja a versenyt, ha az egyetlen vállalkozás által bármely hároméves időszak alatt kapott csekély összegű támogatás összege nem éri el a 200 000 EUR-s felső határt.

A 2023. évi de minimis rendelet ezt a küszöbértéket 300 000 EUR-ra emelte, és a hatálybalépése előtt nyújtott bármely támogatásra alkalmazandó, amennyiben az megfelel az említett rendeletben meghatározott valamennyi feltételnek. A megemelt küszöbérték és az esetek többségében nyújtott korlátozott támogatási összegek miatt a támogatás a legtöbb esetben a csekély összegű (de minimis) küszöbértékek alá eshet. Mindazonáltal megfelelő alátámasztó bizonyítékok hiányában nem tudjuk megállapítani, hogy ez valóban így van-e. Mindenesetre az 1407/2013/EU bizottsági rendelet 6. cikke értelmében a tagállamok csak akkor nyújthatnak új csekély összegű támogatást, ha meggyőződtek arról, hogy az nem emeli az érintett vállalkozásnak nyújtott csekély összegű támogatás teljes összegét bármely,

három pénzügyi évet felölelő időszakban 200 000 EUR fölé, és hogy a de minimis rendeletben meghatározott valamennyi feltétel teljesül. E célból a rendelet előírja a tagállam számára, hogy:

- o hozzanak létre a csekély összegű támogatásokra vonatkozó központi nyilvántartást, amely teljes körű információt tartalmaz az adott tagállam bármely hatósága által nyújtott valamennyi csekély összegű támogatásról, vagy
- o írásban tájékoztassa az összes vállalkozást a támogatás várható összegéről, és szerezzen be nyilatkozatot a vállalkozásoktól az előző két és a folyó pénzügyi évben kapott csekély összegű támogatásairól.

A tagállamokban jelenleg nincs központi nyilvántartás a csekély összegű támogatásokról. A 2023. évi de minimis rendelet 7. cikke megerősíti, hogy a központi nyilvántartás létrehozásáig és 3 éves időszak lefedéséig a tagállamoknak be kell szerezniük az érintett vállalkozástól a bármely hároméves időszak alatt kapott bármely más csekély összegű támogatásról szóló írásbeli vagy elektronikus nyilatkozatát. A fentiek figyelembevételével arra a következtetésre jutottunk, hogy a tagállami hatóságok e művelet tekintetében nem értékelték az egyes vállalkozások szintjén a lehetséges állami támogatást. Következésképpen az EUMSZ 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 1407/2013 bizottsági rendelet 6. cikkében előírt ellenőrzési kötelezettségeket nem tartották be. Bár a támogatás a legtöbb esetben a de minimis küszöbértékek alá eshet, ez a következtetés csak abban az esetben vonható le, ha a tagállam eleget tesz ellenőrzési kötelezettségeinek, és megerősíti, hogy a támogatást a de minimis rendeletnek megfelelően ítélték oda.

Hatás: Ennek a megállapításnak nincs pénzügyi hatása. „Egyéb megfelelési problémaként” van besorolva.

➤ **Az állami támogatás meglétének nem megfelelő ellenőrzése**

A kedvezményezett – az Egészségügyi Minisztérium osztálya- által végrehajtott projekt az egészségügyi rendszer minőségének javítását célzó intézkedésekre összpontosít azáltal, hogy az egészségügyi létesítményeket a fogyatékkal élők igényeihez igazítja (infrastruktúra javítása, informatikai berendezések telepítése stb.). A kedvezményezett versenyfelhívás útján választja ki a támogatottakat (kórházakat és egészségügyi központokat). Az odaítélt támogatások maximális összege 450 000 EUR volt). A projektpályázati szakaszban az irányító hatóság úgy ítélte meg, hogy nem indokolt a kedvezményezetteknek nyújtott összegeket állami támogatásnak tekinteni. Az irányító hatóság a Bizottság ellenőreinek kifejtette, hogy elvben nem létezik állami támogatás az állami egészségügyi rendszer keretében végrehajtott projektek esetében. Az egészségügyi ellátásokat az állam finanszírozza a nemzeti jog (a polgárok egészségvédelmének rendszere) és a Nemzeti Egészségügyi Alap (NEA) által meghatározott feltételek szerint. Az egészségügyi előnyök elvileg a lakosság egészét megilletik, ezért az ilyen tevékenységekhez nyújtott állami támogatás nincs negatív hatással a tagállamok közötti versenyre.

A Bizottság ellenőreinek véleménye szerint azonban az irányító hatóság által végzett elemzés nem volt elegendő. Bár a támogatásban részesülő kórházak némelyike csak a közegészségügyi rendszerben működik, mások kereskedelmi, magán orvosi tevékenységet is végeznek. A kórházak által nyújtott, az NEA hatálya alá nem tartozó fizetett szolgáltatások gazdasági tevékenységnek minősülnek, és ezért állami támogatásnak minősülhetnek.

Sem az irányító hatóság, sem a kedvezményezett nem ellenőrizte egyenként az egyes támogatottak körülményeit, hogy megerősítse az állami támogatás hiányát. Ez a kiválasztási folyamat rendszerszintű hiányosságának minősül. A Bizottság ellenőrei e szempont részletes vizsgálatára kiválasztottak egy magán támogatottat. A rendelkezésre álló információk alapján a kiválasztott szervezet bevételei szinte kizárólag nem gazdasági tevékenységeiből származnak (92%). A fennmaradó 8% a fizetett orvosi szolgáltatások és a fő nem gazdasági tevékenységeket kiegészítő nem orvosi szolgáltatások között oszlik meg. Ezért az ESZA-ból társfinanszírozott infrastruktúrát szinte kizárólag egy elvégzett nem gazdasági tevékenységre használják. Ennek alapján a Bizottság ellenőrei nem határoznak meg pénzügyi vonatkozású megállapítást. Az ilyen típusú értékelést azonban a kedvezményezettnek az IH/KSZ felügyelete mellett kell elvégeznie minden olyan esetben, amikor a kedvezményezett az NEA-finanszírozás által nem fedezett orvosi tevékenységeket végez az állami támogatási szabályok esetleges alkalmazhatóságának kizárása érdekében.

➤ **Az állami támogatás meglétének nem megfelelő ellenőrzése**

A projekt leírása: A projekt célja egy új, dinamikus pillér létrehozása egy új kulturális, kereskedelmi és turisztikai hely kialakítása révén a városban.

A 2015.11.29-én hatályba lépett támogatási szerződés 5.6 pontja rögzíti, hogy az e projekt keretében nyújtott támogatás a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet (általános csoportmentességi rendelet) 53. cikke („A kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás”) szerinti bejelentési kötelezettség alól mentesített állami támogatás.

E cikk értelmében a kedvezményezettnek a következő feltételeknek kell megfelelnie: (...) 4. Beruházási támogatás esetén az elszámolható költségek a tárgyi eszközökre és az immateriális javakra irányuló beruházási költségek, többek között::

infrastruktúra-építés, -modernizálás, -vásárlás, -megőrzés és -fejlesztés költségei, amennyiben az infrastruktúra időbeli vagy térbeli kapacitását évente legalább 80 %-ban kulturális célokra használják; (...)

6. Beruházási támogatás esetében a támogatási összeg nem haladhatja meg az elszámolható költségeknek és a beruházás működési eredményének a különbségét. A működési eredményt az elszámolható költségekből megalapozott előrejelzések alapján előzetesen vagy visszakövetelési mechanizmus alkalmazásával kell levonni.

Az infrastruktúra üzemeltetője az adott időszak alatt ésszerű nyereséget tarthat meg.

A Bizottság ellenőrei nem kaptak bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az általános csoportmentességi rendelet 53. cikke (4) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint a beruházás idő- vagy helykapacitásának legalább 80%-át évente kulturális célokra használják fel.

Ami az általános csoportmentességi rendelet 53. cikkének (6) bekezdését illeti, a Bizottság ellenőrei nem kapták meg a potenciális bevételek előzetes elemzését (vagy az utólagosan alkalmazandó visszakövetelési mechanizmus leírását) azzal a követelménnyel kapcsolatban, hogy a támogatási összeg nem haladhatja meg az elszámolható költségek és a beruházás működési eredménye közötti különbséget.

Az irányító hatóság az irányítási ellenőrzés során nem ellenőrizte megfelelően a fent említett alkalmazandó szabályoknak való megfelelést.

➤ **Az állami támogatás helytelen minősítése**

Projekt leírása: a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának támogatása bértámogatások formájában.

A támogatási szerződéseket munkaügyi központokkal kötik meg, amelyek a bértámogatásokat a támogatott személyeket foglalkoztató vállalkozásoknak utalják át. A programért felelős hatóságok úgy vélték, hogy az állami támogatási szabályok nem alkalmazhatók, mivel a program nem szelektív, mivel minden gazdasági ágazat számára nyitott, és nem korlátozódik egy bizonyos csoportra vagy számú vállalkozásra.

A Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy a támogatás végső kedvezményezettjei a foglalkoztató vállalkozások, és nem az munkaügyi központok. Továbbá, bár a program célcsoportjai nem azonosak a hátrányos helyzetű személyek általános csoportmentességi rendeletben szereplő fogalommeghatározásaival, jelentős átfedések vannak. Ezenkívül a finanszírozás csak akkor érhető el egy vállalkozás számára, ha a munkaügyi központ együttműködik a vállalkozással, és olyan potenciális munkavállalókat javasol a vállalkozásnak, akik megfelelnek a program feltételeinek. Ez egyfajta kiválasztási eljárást jelent a munkaügyi központ szintjén, amelyre vonatkozóan nincs jogi igény vagy más olyan mechanizmus, amely biztosítaná az összes vállalkozás számára a támogatáshoz való egyenlő hozzáférést. A Bizottság ellenőrei ezért megállapították a program szelektivitását (az állami támogatás fogalmáról szóló C/2016/2946 bizottsági közlemény alapján).

A Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy az állami támogatási szabályok alkalmazandók. Mivel az intézkedés az általános csoportmentességi rendelet 32. és 33. cikke alapján mentességet élvezhet, és finanszírozási terve alapján a Bizottság ellenőrei megjegyzik, hogy a támogatási intenzitási küszöbértékeket túllépték.

Az audit hatóság a mintavételes- vagy rendszerellenőrzései során nem állapította meg, hogy a program állami támogatás szempontjából releváns-e.

➤ **A K+F+I keretfeltételek be nem tartása, amely az állami támogatási szabályok megsértéséhez vezet.**

A kedvezményezett egyetemek, amelyek jogi személyekből álló társulás formájában együttműködnek a projektpartnerekkel, már több éve működtetnek egy e-infrastruktúrát a tagállamban.

A projekt az e kedvezményezett által végrehajtott számos projekt egyike, és a kutatás, fejlesztés és innováció végzésére szolgáló e-infrastruktúra modernizálásával és fejlesztésével kapcsolatos. A társulás egyedülálló információs és kommunikációs technológiai (IKT) infrastrukturális szolgáltatásokat és környezetet biztosít a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz a tagállamban, valamint összeköttetést biztosít az Európai Kutatási Térséggel. Az e-infrastruktúra távközlési szolgáltatásokat nyújt tagjainak és a tagsággal nem rendelkezőknek egyaránt. Hálózatot, számítástechnikai szolgáltatásokat, adattárolást, biztonsági megoldásokat, személyazonosság-kezelést, felhasználói együttműködést stb. biztosít. A társulás 27 teljes jogú taggal (egyetemekkel) rendelkezik, amelyek tagsági díj fizetésére kötelezettek, amely feljogosítja őket az e-infrastruktúrához való hozzáférésre. A tagsággal nem rendelkezők is hozzáférhetnek különböző IKT-szolgáltatásokhoz, havi díj fizetése mellett. Az ellenőrzött dokumentumok alapján az ellenőrök megállapították, hogy a kedvezményezett hivatalosan nem számít fel tagsági díjat tagjainak, hanem számlákat állít ki a tagoknak az „e-infrastruktúra-szolgáltatások” nyújtásáért. A tagsággal nem rendelkező felhasználók az e-infrastruktúra használatáért díjat fizetnek. A kedvezményezett

számveteli rendszerében mind a tagoknak, mind a tagsággal nem rendelkezőknek felszámított díjak áfakötelesek, és ugyanazon a 602 Szolgáltatások értékesítése főkönyviszámon kerülnek könyvelésre. Az éves eredménykimutatásban mind a tagoknak, mind a tagsággal nem rendelkezőknek felszámított díjakhoz kapcsolódó nettó bevételt a „Szolgáltatások értékesítése” sorban szerepel.

Ami az e-infrastruktúrát használó szervezetek jellegét illeti, az ellenőrök megállapították, hogy ezek nemcsak kutatószervezetek, hanem kutatási tevékenységekben nem folytató szervezetek is. Ezek közé tartoznak a közintézmények, az önkormányzatok, a minisztériumok, az általános iskolák, a középiskolák, a kórházak, a műsorszolgáltatók, a galériák, a könyvtárak, a múzeumok, a bankok és a magánvállalatok, a külföldi köz- és magánszervezetek, valamint a nem tudományos és nem kutatási szervezetek. Az ellenőrök szerint a kedvezményezett nem rendelkezik egyértelmű kritériummal az e-infrastruktúra egyes szervezetek és felhasználók általi pontos használatának meghatározásához. Nem állnak rendelkezésre egyértelmű és megbízható adatok a tagok és a tagsággal nem rendelkezők, valamint a kutatószervezetek és a nem kutatószervezetek által használt kapacitásról.

Az e-infrastruktúrához nyújtott támogatás felhasználható a kedvezményezett nem gazdasági tevékenységének szükségleteire. A támogatott infrastruktúra nem gazdasági hasznosítására vonatkozó feltételeket (A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszer² 20. pontjának rendelkezéseivel összhangban) az eszközök teljes élettartama vagy értékcsökkenése során teljesíteni kell. Amennyiben egy kutatási infrastruktúrát piaci áron bérelnék vagy teljes mértékben fedezik a működési költségeket, akkor az gazdasági tevékenységnek minősül függetlenül a felhasználótól vagy a kutatási infrastruktúra használatának céljától. Az ellenőrök megállapították, hogy a társulás gazdasági tevékenységeket folytat, mivel szolgáltatásokat nyújt tagjainak és a tagsággal nem rendelkezőknek. Ezeket a szolgáltatásokat nem ingyenesen nyújtják. A számlázott összegekhez mind a tagok, mind a tagsággal nem rendelkezők esetében hozzáadódik az áfa. Ezért az elvégzett tevékenységek nem minősülnek nem gazdasági tevékenységnek.

Mivel a társulás piaci szolgáltatásokat nyújt, az állami támogatási szabályok alkalmazásában vállalkozásnak kell tekinteni. A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszer 21. pontja szerint „A 20. pont sérelme nélkül amennyiben a kutatóhelyek vagy kutatási infrastruktúrák gazdasági tevékenységet folytatnak – például a felszereléseiket vagy laboratóriumaikat bérbe adják vállalkozások számára, szolgáltatásokat nyújtanak vállalkozásoknak vagy szerződéses kutatást végeznek – az ilyen gazdasági tevékenységek állami finanszírozása általában állami támogatásnak minősül.”

Az ellenőrök megállapították, hogy állami forrásokból nyújtott szelektív előnyről van szó. Ugyanakkor a kedvezményezett csupán közvetítőként jár el, aki a végső kedvezményezetteknek továbbítja a közfinanszírozás teljes összegét és az ilyen finanszírozás révén megszerzett előnyöket. Ezért az állami támogatási szabályok a keretrendszer 23. pontjával összhangban a végső kedvezményezettek szintjén alkalmazandók, mivel a társulás a kutatási és nem kutatási szervezeteknek nyújtja szolgáltatásait.

Ezenkívül nem állnak rendelkezésre adatok a tagok és a tagsággal nem rendelkezők, valamint a kutatószervezetek és a nem kutatószervezetek által használt kapacitásról. Arról sem áll rendelkezésre információ, hogy az e szervezetek által végzett kutatás nem gazdasági jellegű-e. A kapott bizonyítékok alapján az ellenőrök arra a következtetésre jutottak, hogy az irányító hatóság és az audit hatóság nem végezte el megfelelően az állami támogatás értékelését, mielőtt a támogatást a kedvezményezettnek odaítélték, és nem győződött meg arról, hogy az ellenőrzött művelet megfelel az állami támogatási szabályoknak.

Az ellenőrök felkérték a nemzeti hatóságokat, hogy nyújtsanak be egyértelmű és megalapozott

² A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (2014/C 198/01)

bizonyítékokat az e megállapításban felvetett kérdésekre vonatkozóan.

A fő kérdés a kedvezményezett számviteli rendszerében a gazdasági és nem gazdasági tevékenységek megbízható elkülönítése, valamint a felhasznált e-infrastruktúra kapacitásaira vonatkozó jelentéstétel.

7. EGYSZERŰSÍTETT KÖLTSÉGELSZÁMOLÁSI MÓDSZEREK (SCO) (WORLD CAFÉ TABLE 5)

7.1 Az úgynevezett "Off-the-shelf" SCO helytelen használata

A projekt három támogatási intézkedést foglal magába:

- 1. intézkedés: Résztevők fogadása, tájékoztatás és útmutatás (1300 nap)
- 2. intézkedés: Személyre szabott támogatás a résztvevőknek (600 nap)
- 3. intézkedés: Mikrohitelek feldolgozása és folyósítása a résztvevők számára (400 nap)

A projekt kedvezményezettje költségként 26 tanácsadó tényleges bérköltségét jelentette be, az ezekhez a költségekhez kötött 40%-os átalányösszeggel együtt. A kedvezményezett a 26 tanácsadó havi munkaidő-nyilvántartásával támasztotta alá a beszámolóját (tanácsadónként a munkaidő 22 és 86%-a között). Ezenkívül a kedvezményezett 246 személyt sorolt fel mint a projekt támogatottjait.

A CPR 56. cikke szerint „egy művelet fennmaradó elszámolható költségeinek finanszírozására az elszámolható közvetlen személyzeti költségek 40%-áig terjedő százalékos átalány használható”, ami azt jelenti, hogy az átalány mind a közvetlen, mind a közvetett költségeket fedezi.

A kedvezményezett kifizetésigénylése értelmében a közvetlen személyi költségeken túl a projektben csak közvetett kiadások merültek fel (pl. kommunikációs, számviteli és egyéb működési költségek). A Bizottság ellenőrei úgy vélik, hogy egyéb közvetlen költségek hiányában a 40%-os átalány nem alkalmazható. Értékelésük szerint a közös rendelkezésekről szóló rendelet 54. cikkében említett 15%-os átalány megfelelőbb lett volna a projekt közvetett költségeinek megtérítésére, feltéve, hogy a közvetett költségek elszámolhatók és a művelettel kapcsolatban merültek fel.

Ha megerősítést nyer, hogy a személyzeti költségeken kívül más közvetlen költség nem merült fel a projektben, az irányító hatóságot felkérjük, hogy ennek megfelelően korrigálja a bejelentett költségeket.

7.2 A 94. cikk szerinti egyszerűsített költségelszámolási módszerek helytelen alkalmazása

A Bizottság ellenőrei számos problémát tártak fel egy adott projektben alkalmazott egységköltségekkel kapcsolatban. Ezeket a problémákat az AH ellenőrzési listáiban nem azonosították és nem dokumentálták. Az egységköltségek közül kettő – az iskolapszichológus óradíja és a karriertanácsadó óradíja – a 2014–2020-as programból átgörgetett egységköltség volt. Ezeket az egyszerűsített költségelszámolási módszereket 2023. december 11-én hivatalosan benyújtották a Bizottságnak jóváhagyásra a CPR 94. cikkének (2) bekezdése alapján. A fenti 2 egyszerűsített költségelszámolási módszert is magában foglaló kifizetési kérelmet 2023. december 18-án nyújtották be a Bizottságnak. Az operatív program módosítását 2023 december elején küldték meg a Bizottságnak, amely azt

módosítások céljából az év december 18-án visszaküldte. Az egyszerűsített költségelszámolási módszereket végül 2024 áprilisában fogadták el bizottsági határozattal. E tekintetben a Bizottság ellenőrei felhívják a nemzeti hatóságok figyelmét arra, hogy a Bizottságnak bejelentett kiadásoknak összhangban kell lenniük a program szabályaival, és így azokat csak a programmódosítás elfogadása után lehetett volna bejelenteni. Mivel a kifizetési kérelem Bizottsághoz történő benyújtásának időpontjában a program módosítását már kérték, és később a szóban forgó egyszerűsített költségelszámolási módszereket a programmódosítás (bizottsági határozat) jóváhagyta, a megállapítás formális jellegű (nincs számszerűsített hatása). Ezt a problémát az AH nem észlelte.

7.3 Nem meggyőző dokumentáció a projekten végzett munka igazolására

Továbbá az **iskolapszichológusok óradíját (SCO)** illetően a Bizottság ellenőrei megállapították, hogy a benyújtott dokumentáció nem elégséges az igényelt egységek számának (munkaóra) alátámasztására. A bizottsági ellenőrök által az ellenőrzés során kapott információk alapján az iskolapszichológus 100%-ban a projekten dolgozott (heti 8 órában: heti 4,2 óra közvetlen pedagógiai tevékenységet és 3,8 óra közvetett pedagógiai tevékenységet végzett). A szerződésből azonban hiányoznak olyan kötelező adatok, mint a projekt nyilvántartási száma vagy a projekt neve annak ellenére, hogy ezt a pályázati felhívás dokumentációja előírja (ld. a pályázati felhívás mellékletét). A 3 hónapos összesített időnyilvántartások (Excel formátumban) nem tartalmazzak részleteket az iskolapszichológus által a projekthez kapcsolódóan végzett munkáról. A bérszámfejtési nyilvántartások sem szolgálnak elegendő bizonyítékkal arra vonatkozóan, hogy az igényelt óraszám megfeleltethető a kifejezetten a projekthez kapcsolódóan végzett munkának. Ezenkívül dátum és aláírás hiányában nincs elegendő bizonyíték az iskolapszichológus által vezetett időnyilvántartások valóságára vonatkozóan sem. A Bizottság ellenőrei elektronikus munkaidőnyilvántartási rendszerből származó naplólístát sem kaptak. Ezért a projektben az iskolapszichológus számára igényelt kiadások nem minősülnek támogathatónak mindaddig, amíg bizonyítékok vagy magyarázatok nem állnak rendelkezésre annak alátámasztására, hogy a bejelentett óraszámot (86 óra) valóban a projekt céljaira fordították. Ezt a problémát az AH ellenőrei nem azonosították.

7.4 A felhatalmazáson alapuló rendeletekből eredő egyszerűsített költségelszámolási módszerek helytelen alkalmazása

Egy másik egyszerűsített költségelszámolási módszert a **tanulók innovatív oktatásával** kapcsolatos kiadásokra alkalmaztak. A bizottsági ellenőrök által végzett ellenőrzés eredményei alapján az AH munkadokumentumai nem tartalmazzak elégséges és jól dokumentált bizonyítékokat az SCO használatára vonatkozóan. A kapott információk szerint az irányító hatóság ezt az egyszerűsített költségelszámolási módszert (formális oktatási műveletek egységköltsége) a közös rendelkezésekről szóló rendelet 94. cikkének (4) bekezdése alapján támogathatónak tekinti. Ez az egyszerűsített költségelszámolási

módszer a 2023. július 7-i (EU) 2023/1676 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeleten alapul. Az irányító hatóság azonban a 2020. december 10-i (EU) 2021/702 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben szereplő összeget alkalmazta, mivel a pályázati felhívás közzétételének időpontjában a 2023/1676 rendeletet még nem fogadták el. Az alkalmazott egységköltség (innovatív oktatással töltött óránként 51 EUR) alacsonyabb, mint a 2023/1676 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben foglalt egységköltség (111 EUR/innovatív oktatással töltött óra).

A Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy még ha a 2021/702 rendeletben szereplő egységköltségek alkalmazásával kapott kiadások alacsonyabbak is, mint a 2023/1676 rendeletben foglaltak, a középiskolai tanulók innovatív oktatására vonatkozó egyszerűsített költségelszámolási módszer alkalmazásának feltételei nem teljesülnek, mivel ez az egyszerűsített költségelszámolási módszer az óvodai oktatásra (ED02) és nem más oktatási szintekre (ED1 – alapfokú oktatás, ED2 – alsó középfokú oktatás, ED3 – felső középfokú oktatás stb.) vonatkozóan határoz meg egységköltséget. Mivel a projekt keretében végzett tevékenység nem innovatív óvodai nevelésre irányult, a CPR 94. cikkének (4) bekezdése nem alkalmazható. Ezeket az eltéréseket az AH a műveletek ellenőrzése során nem azonosította. Az irányító hatóság ezzel együtt dönthet úgy, hogy a közös rendelkezésekről szóló rendelet 94. cikkének (2) bekezdése alapján kidolgozza saját egységköltség-módszerét a korábbi végrehajtási/ múltbeli tapasztalatok adatai alapján.

Az oktatásban dolgozók képzésére és az oktatásban dolgozók együttműködésére vonatkozó egyszerűsített költségelszámolási módszerek – A bizottsági ellenőrök által végzett ellenőrzés eredményei alapján az AH munkadokumentumai nem tartalmazzak elégséges és jól dokumentált bizonyítékokat az SCO alkalmazására vonatkozóan. A kapott információk szerint az irányító hatóság ezt a két egyszerűsített költségelszámolási módszert a közös rendelkezésekről szóló rendelet 94. cikkének (4) bekezdése alapján tekinti támogathatónak. Az egyszerűsített költségelszámolási módszerek a 2023. július 7-i (EU) 2023/1676 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeleten alapulnak (munkavállalók képzésének egységköltsége). Az irányító hatóság azonban a 2020. december 10-i (EU) 2021/702 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben szereplő képzési egységköltséget alkalmazta, mivel a pályázati felhívás közzétételének időpontjában a 2023/1676 rendeletet még nem fogadták el.

A Bizottság ellenőrei arra a következtetésre jutottak, hogy a 2023/1676 rendelet szerinti egyszerűsített költségelszámolási módszer alkalmazásának feltételei nem teljesülnek, mivel az alkalmazott összeg (a gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások és civil szervezetek munkavállalóinak képzésére meghatározott egységköltség) állami iskolákban dolgozók képzésére nem alkalmazható. Ezért ez a két egyszerűsített költségelszámolási módszer nem tekinthető támogathatónak a közös rendelkezésekről szóló rendelet 94. cikkének (4) bekezdése alapján. A Bizottság értékelése szerint az érintett kiadások nem támogathatók.